Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

►**B**

SMERNICA RADY

z 24. septembra 1990

o nutričnom označovaní potravín

(90/496/EHS)

(UL L 276 , 6.10.1990, str. 40)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
►**M1**	Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1882/2003 z 29. septembra 2003,	L 284	1	31.10.2003
►**M2**	Smernica Rady 2003/120/ES z 5. decembra 2003,	L 333	51	20.12.2003

▼B

SMERNICA RADY

z 24. septembra 1990

o nutričnom označovaní potravín

(90/496/EHS)

RADA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, najmä na jej článok 100a,

so zreteľom na návrh Komisie ([1]),

v spolupráci s Európskym parlamentom ([2]),

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ([3]),

keďže je dôležité prijať opatrenia smerujúce k postupnému zriadeniu vnútorného trhu do 31. decembra 1992; keďže vnútorný trh je priestor bez vnútorných hraníc, kde je zaistený volný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu;

keďže stúpa záujem verejnosti o vzájomný vzťah medzi stravovaním a zdravím a o vhodný spôsob stravovania zodpovedajúci individuálnym potrebám;

keďže Rada a zástupcovia vlád členských štátov združených v Rade vo svojom uznesení zo 7. júla 1986 o Európskom programe proti rakovine považujú za prioritu zlepšovanie výživy;

keďže znalosť základných zásad výživy a zodpovedajúceho nutričného označovania potravín by významne prispela k tomu, aby umožnila spotrebiteľovi výber podľa týchto zásad;

keďže ustanovenie o nutričnom označovaní potravín má napomáhať pri vzdelávaní verejnosti v oblasti výživy;

keďže v záujme spotrebiteľa na jednej strane a pre vyvarovanie sa všetkých prípadných technických prekážok v oblasti obchodu na strane druhej má byť nutričné označovanie potravín vyjadrené v normalizovanej forme platnej pre celé spoločenstvo;

keďže potraviny s nutričným označením by mali vyhovovať pravidlám stanoveným v tejto smernici;

keďže všetky ostatné spôsoby nutričného označovania potravín by mali byť zakázané, avšak potravinám bez nutričného označenia by mal byť umožnený voľný obeh;

keďže tieto údaje majú osloviť priemerného spotrebiteľa a slúžiť účelu, pre ktorý boli zavedené, a vzhľadom na súčasnú nízku úroveň vedomostí o výžive majú byť poskytované údaje jednoduché a ľahko zrozumiteľné;

keďže používanie tejto smernice počas určitého obdobia umožní získať cenné skúsenosti a vyhodnotiť reakciu spotrebiteľov na spôsob, akým sú údaje o výžive uvádzané, čo umožní Komisii tieto pravidlá revidovať a navrhnúť vhodné zmeny;

keďže s cieľom podpory zúčastnených strán, najmä malých a stredných podnikov, aby pri čo najväčšom počte výrobkov bolo zabezpečené nutričné označenie, by mali byť opatrenia na zabezpečenie úplnejších a lepšie vyvážených údajov zavádzané postupne,

keďže pravidlá stanovené v tejto smernici by mali takisto vziať do úvahy usmernenia potravinového kódexu o nutričnom označovaní,

keďže všeobecné ustanovenia a definície týkajúce sa označovania sú obsiahnuté v smernici Rady 79/112/EHS z 18. decembra 1978 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa

([1]) Ú. v. ES C 282, 5.11.1988, s. 8 a
Ú. v. ES C 296, 24.11.1989, s. 3.
([2]) Ú. v. ES C 158, 26.6.1989, s. 250 a
Ú. v. ES C 175, 16.7.1990, s. 76.
([3]) Ú. v. ES C 159, 26.6.1989, s. 41.

▼B

spôsobu označovania, prezentácie a reklamy potravín určených na predaj konečným spotrebiteľom ([1]), naposledy zmenená a doplnená smernicou 89/395/EHS ([2]); keďže táto smernica môže byť preto obmedzená na tie ustanovenia, ktoré sa týkajú nutričného označovania,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

1. Táto smernica sa týka nutričného označovania potravín, ktoré sú dodávané ako také konečnému spotrebiteľovi. Uplatňuje sa tiež na potraviny určené pre reštaurácie, nemocnice, závodné jedálne a iné zariadenia spoločného stravovania (ďalej len „zariadenia spoločného stravovania").

2. Táto smernica sa neuplatňuje na:

— prírodné minerálne vody alebo iné vody určené pre ľudskú spotrebu,

— diétne doplnky/potravinové doplnky.

3. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o označovaní v smernici Rady 89/398/EHS z 3. mája 1989 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, ktoré sa týkajú potravín na určité nutričné využitie ([3]) a osobitné smernice uvedené v článku 4 tej smernice.

4. Na účely tejto smernice:

a) „nutričné označovanie" znamená akékoľvek údaje vyskytujúce sa na označovaní a týkajúce sa:

   i) energetickej hodnoty,

   ii) nasledujúcich živín:

      — bielkoviny,

      — uhľohydráty,

      — tuky,

      — vláknina,

      — sodík,

      — vitamíny a minerály uvedené v prílohe a prítomné vo významných množstvách, ako je definované v tej prílohe.

   Zmeny v zozname vitamínov, minerálov a ich odporúčaných denných dávkach budú prijaté podľa postupu stanoveného v článku 10;

b) „vyhlásenie o výživovej hodnote" je každé znázornenie a reklamné oznámenie, ktoré udáva, odporúča alebo naznačuje, že potravina má zvláštne výživové vlastnosti kvôli energetickej (kalorickej hodnote), ktorú

   — dodáva,

   — dodáva v zníženej alebo zvýšenej miere alebo

   — nedodáva

   a/alebo v súvislosti s obsahom živín, ktoré potravina

   — obsahuje,

   — obsahuje v znížených alebo zvýšených pomeroch alebo

   — neobsahuje.

   Zmienka o kvalitách alebo množstvách živiny nie je vyhlásením o nutričnej hodnote, tak ako je požadované právnymi predpismi.

   V súlade s postupom stanoveným v článku 10 môže byť v určitých prípadoch rozhodnuté, či sú podmienky uvedené pod týmto bodom splnené;

([1]) Ú. v. ES L 33, 8.2.1979, s. 1.
([2]) Ú. v. ES L 186, 30.6.1989, s. 17.
([3]) Ú. v. ES L 186, 30.6.1989, s. 27.

▼B

c) „bielkoviny” znamenajú obsah bielkovín vypočítaný použitím vzorca: bielkoviny = množstvo celkového dusíku podľa Kjeldahla x 6,25;

d) „uhľohydráty” sú všetky uhľohydráty, ktoré sú metabolizované v ľudskom organizme, vrátane alkoholických cukrov;

e) „cukry” sú všetky monosacharidy a disacharidy prítomné v potravine, s výnimkou alkoholických cukrov;

f) „tuky” sú všetky lipidy vrátane fosfolipidov;

g) „nasýtené mastné kyseliny” sú mastné kyseliny bez dvojitej väzby;

h) „mononenasýtené mastné kyseliny (monoénové mastné kyseliny)” sú mastné kyseliny s jednou dvojitou *cis*-väzbou;

i) „polynenasýtené mastné kyseliny (polyénové mastné kyseliny)” sú mastné kyseliny s dvojitými väzbami prerušovanými *cis, cis*-metylenovou skupinou;

j) „vláknina” je látka, ktorá bude definovaná v súlade s postupom stanoveným v článku 10 a určená analytickou metódou v súlade s týmto postupom;

k) „priemerná hodnota” je hodnota, ktorá najlepšie vyjadruje množstvo určitej živiny obsiahnuté v danej potravine s ohľadom na výkyvy v priebehu roka, spotrebiteľské zvyklosti a iné faktory, ktoré môžu spôsobiť kolísanie aktuálnych hodnôt.

Článok 2

1. Nutričné označovanie podlieha ustanoveniu v odseku (2), v ostatných prípadoch je toto označovanie nepovinné.

2. Pokiaľ je vyhlásenie o výživovej hodnote uvedené na označení, pri prezentácii alebo v reklame, s výnimkou druhovej reklamy, je nutričné označovanie povinné.

Článok 3

Dovoľujú sa len údaje o výživovej hodnote, týkajúce sa energetickej hodnoty živín uvedených v článku 1 ods. 4 písm. a) bod ii) a látok, ktoré patria do niektorej skupiny vyššie uvedených živín alebo sú ich zložkami. Ustanovenia o obmedzení či zákaze vyhlásení o výživovej hodnote v zmysle tohto článku môžu byť prijaté postupom stanoveným v článku 10.

Článok 4

1. Ak sa uvádza nutričné označovanie, údaje, ktoré sa majú poskytnúť, budú pozostávať buď zo skupiny 1, alebo 2 v nasledujúcom poradí:

Skupina 1

a) energetická hodnota;

b) obsah bielkovín, uhľohydrátov a tukov.

Skupina 2

a) energetická hodnota;

b) obsah bielkovín, uhľohydrátov, cukrov, tukov, nasýtených mastných kyselín, vlákniny a sodíku.

2. Ak sa vyhlásenie o výživovej hodnote vzťahuje na cukry, nasýtené mastné kyseliny, vlákninu alebo sodík, údaje, ktoré sa majú poskytnúť, budú pozostávať zo skupiny 2.

3. Nutričné označovanie môže takisto zahŕňať množstvá jednej alebo viacerých z nasledujúcich látok:

— škrob,

— alkoholické cukry,

— mononenasýtené mastné kyseliny (monoénové mastné kyseliny),

— polynenasýtené mastné kyseliny (polyenové mastné kyseliny),

▼B

— cholesterol,

— akékoľvek minerály alebo vitamíny uvedené v prílohe a prítomné vo významných množstvách, ako je definované v tejto prílohe.

4. Uvedenie látok, ktoré patria do jednej skupiny živín spomenutých v odsekoch 1 a 3, alebo sú jej zložkami, je povinné, ak sa robí vyhlásenie o výživovej hodnote.

Okrem toho, tam, kde je uvedený obsah polynenasýtených a/alebo mononenasýtených mastných kyselín (polyénových a/alebo monoénových mastných kyselín) a/alebo miery cholesterolu, musí byť takisto uvedený obsah nasýtených mastných kyselín, pričom táto hodnota v tomto prípade neznamená údaj o výživovej hodnote v zmysle odseku 2.

Článok 5

1. Udávaná energetická hodnota sa vypočíta použitím nasledujúcich prevodných faktorov:

— uhľohydráty (s výnimkou alkoholických cukrov)	4kcal/g – 17 kJ/g
— alkoholické cukry	2,4 kcal/g – 10 kJ/g
— bielkoviny	4 kcal/g – 17 kJ/g
— tuky	9 kcal/g – 37 kJ/g
— alkohol (etanol)	7 kcal/g – 29 kJ/g
— organické kyseliny	3 kcal/g – 13 kJ/g

▼M2

— salatrimy	6 kcal/g – 25kJ/g

▼B

2. Predpisy týkajúce sa nasledujúcich bodov sa prijmú v súlade s postupom stanoveným v článku 10:

— zmeny prevodných faktorov spomenuté v odseku 1,

— rozšírenie zoznamu v odseku 1 o látky, ktoré patria k niektorej zo skupín živín spomenutých v tom odseku alebo sú jej zložkami a o ich prevodné faktory pre presnejší výpočet energetickej hodnoty potravín.

Článok 6

1. Údaje o energetickej hodnote a obsahu živín alebo ich zložiek budú číselné. Pritom sa použijú nasledujúce jednotky:

— energia – kJ a kcal — bielkoviny — uhľohydráty — tuky — vláknina — sodík	gramy (g)
— cholesterol	miligramy (mg)
— vitamíny a minerály	jednotky špecifikované v prílohe

2. Údaje musia byť vyjadrené na 100 g alebo na 100 ml. Okrem toho môže byť tento údaj uvedený na podávanú dávku, ktorej množstvo je vyznačené na etikete, alebo na jednu porciu, pokiaľ je uvedený ich počet v balení.

3. V súlade s postupom stanoveným v článku 10 je možné rozhodnúť, že údaje podľa odsekov 1 a 2 môžu byť uvedené aj v grafickej podobe podľa predpísaných vzorov.

▼B

4. Uvádzané množstvá sa vzťahujú na potravinu v stave, ako je predávaná. Vo vhodných prípadoch sa môže táto informácia vzťahovať na potravinu po príslušnej úprave, pokiaľ sú pripojené dostatočne podrobné pokyny pre túto úpravu a údaje sa týkajú pokrmu pripraveného na spotrebu.

5. a) Údaje o vitamínoch a mineráloch musia byť takisto vyjadrené v percentách odporúčanej dennej dávky (*RDA)* uvedenej v prílohe pre množstvá špecifikované v odseku 2.

b) Percentá odporúčanej dennej dávky *(RDA)* vitamínov a minerálov môžu byť rovnako poskytnuté v grafickej podobe. Pravidlá na vykonanie tohoto pododseku môžu byť prijaté v súlade s postupom stanoveným v článku 10.

6. Ak sú uvádzané cukry a/alebo alkoholické cukry a/alebo škrob, tieto údaje musia nasledovať bezprostredne po údajoch o obsahu uhľohydrátov nasledujúcim spôsobom:

— uhľohydráty	g
z toho:	
— cukry	g
— alkoholické cukry	g
— krob	g

7. Ak je uvádzaný obsah a/alebo typ mastných kyselín a/alebo množstvo cholesterolu, musia tieto údaje nasledovať bezprostredne po údaji o celkovom obsahu tukov nasledujúcim spôsobom:

— tuky	g
z toho:	
— nasýtené mastné kyseliny	g
— mononenasýtené mastné kyseliny (monoénové mastné kyseliny)	g
— olynenasýtené mastné kyseliny (polyenové mastné kyseliny)	g
— cholesterol	mg

8. Uvedené hodnoty sú priemerné hodnoty založené v jednotlivých prípadoch na:

a) výrobcovej analýze potravín;

b) výpočte zo známych alebo skutočných priemerných hodnôt použitých prísad;

c) výpočte zo všeobecne preukázaných a prijatých údajov.

O pravidlách na vykonanie prvého odseku, najmä so zreteľom na rozdiely medzi uvádzanými hodnotami a tými, ktoré sú úradne stanovené v priebehu úradnej kontroly, sa rozhodne v súlade s postupom stanoveným v článku 10.

Článok 7

1. Pokiaľ je dostatok miesta, musia byť údaje podľa tejto smernice poskytnuté spoločne na jednom mieste v tabuľkovej forme, s priradenými číselnými hodnotami. Pri nedostatku miesta sa uvedú údaje za sebou.

Musia byť vytlačené čitateľným a nezmazateľným písmom na dobre viditeľnom mieste.

2. Členské štáty zabezpečia, aby údaje podľa tejto smernice boli uvádzané v jazyku, ktorý je kupujúcemu ľahko zrozumiteľný, pokiaľ nie sú urobené iné opatrenia na zabezpečenie informovanosti kupujúceho. Toto ustanovenie nebráni uvedeniu údajov vo viacerých jazykoch.

▼B

3. Členské štáty sa musia zdržať stanovenia podrobnejších požiadaviek týkajúcich sa nutričného označovania, ako sú tie, ktoré sú už obsiahnuté v tejto smernici.

Článok 8

V prípade nebalených potravín ponúkaných na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania a potravín zabalených pri predaji na žiadosť kupujúceho alebo balených pre bezprostredný predaj smie byť stanovený rozsah údajov spomenutý v článku 4 a spôsob ich oznámenia stanovený vnútroštátnymi ustanoveniami až do výsledného prijatia opatrení v rámci spoločenstva, v súlade s postupom stanoveným v článku 10.

Článok 9

Akékoľvek opatrenia, ktoré môžu mať vplyv na zdravie ľudí, môžu byť prijaté až po porade s Vedeckým výborom pre potraviny zriadeným rozhodnutím 74/234/EHS ([1]).

▼M1

Článok 10

1. Komisii pomáha Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravotný stav zvierat zriadený článkom 58 nariadenia (ES) č. 178/2002 ([2]) (ďalej len „výbor").

2. V prípade odkazu na tento článok sa uplatňujú články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES ([3]) so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

Obdobie ustanovené v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

3. Výbor schvaľuje svoj rokovací poriadok.

▼B

Článok 11

1. Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou a bezodkladne o tom informujú Komisiu. Uvedené opatrenia sa budú uplatňovať tak, aby:

— povolili obchod s výrobkami vyhovujúcimi tejto smernici do 1. apríla 1992,

— zakázali obchod s výrobkami nevyhovujúcimi tejto smernici s účinnosťou od 1. októbra 1993.

2. Až do… (piatich rokov po oznámení tejto smernice) nevzniká uvedením údajov pri nutričnom označovaní buď na základe dobrovoľnosti, alebo ako následných údajov po uvedenom vyhlásení o výživovej hodnote, týkajúcich sa jednej alebo niekoľkých nasledujúcich živín – cukrov, nasýtených mastných kyselín, vlákniny, sodíka – povinnosť stanovená v článku 4 ods. 1 a 2 uvádzať všetky tieto živiny.

3. Komisia predloží do… (ôsmich rokov po oznámení tejto smernice) Európskemu parlamentu a Rade správu o použití tejto smernice. Súčasne predloží Rade akékoľvek vhodné návrhy na zmenu a doplnky.

Článok 12

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

([1]) Ú. v. ES L 136, 20.5.1974, s. 1.
([2]) Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.
([3]) Rozhodnutie Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí zverených Komisii (Ú. v. ES L 184, 17. 7. 1999, s. 23).

▼B

PRÍLOHA

Vitamíny a minerály, ktoré môžu byť uvádzané, a ich doporučené denné dávky *(RDA)*

Vitamín A µg	800	Vitamín B 12 µg	1
Vitamín D µg	5	Biotin mg	0,15
Vitamín E mg	10	Kyselina pantothenová mg	6
Vitamín C mg	60	Vápnik mg	800
Thiamin mg	1,4	Fosfor mg	800
Riboflavin mg	1,6	Železo mg	14
Niacin mg	18	Horčík mg	300
Vitamín B6 mg	2	Zinok mg	15
Folacin µg	200	Jód µg	150

Pri rozhodovaní o tom, čo tvorí významné množstvo, by sa spravidla malo vziať do úvahy 15 % odporúčanej dávky uvedenej v tejto prílohe, obsiahnutých v 100 g alebo v 100 ml alebo v jednom balení, ak toto balenie obsahuje len jednu porciu.